

ประวัติบ้านศิลา

หมู่ที่ 1 ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

สถานที่ตั้ง เดิมเป็นป่าดงเดิมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ ๆ ชนิด นับตั้งแต่ที่ตั้งไปทางทิศตะวันตก มีจำพวกไม้เต็ง , ริง , แดง , ประคู้ และไม้อื่น ๆ อีกมากมาย นอกนั้นเป็นพวกหญ้าต่าง ๆ ด้านทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม มีไม้สะแบง , ไม้หูจิง , ฝ้ายน้ำ และไม้กระทุ่ม บริเวณนี้เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์และทำนา ทำสวนมาก นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่า ๆ ชนิด เช่น เสือ , หมูป่า และหมาจอก และสัตว์อื่น ๆ อีกมาก เมื่อเห็นว่าเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์จึงมีบุคคลสำคัญซึ่งเดิมมีภูมิลำเนาอยู่บ้านพระลับ และมีช้างอยู่ในครอบครองจึงชักชวนกันออกมาสร้างที่พักเลี้ยงช้าง มีผู้ที่ทำหน้าที่ซื้อพ่อพานเมืองมีช้าง 2 เชือก พ่อวงศ์เสนา มีช้าง 1 เชือก หลวงบริภาพ มีช้าง 1 เชือก พ่อพรหมสาร มีช้าง 1 เชือก นอกจากนี้ก็มีพ่อพรหมโคตร และหลวงเทพ พวกนี้ได้มาตั้งอยู่ก่อน เหตุที่มาตั้งดินดงก่อนเพราะจะเข้าไปตั้งกลางดงเลขที่เคียวก็กลัวว่าจะลำบากในการบุกสร้างถางพงและโบราณได้เชื่อถือกันว่าเมื่อจะสร้างบ้านเรือนขึ้นที่กลางดงต้องอยู่ที่ดินดงให้ครบ 3 ปีก่อนจึงจะเข้าไปได้ และถือกันว่าการตั้งบ้านศิลานี้เป็น โนนรูปโค้งขานูเป็นที่แข็งแรง ฉะนั้นหัวหน้าผู้มาตั้งอยู่ก่อนจึงได้ทายว่าคนที่เกิดในบ้านศิลานี้ต้องเป็นคนใจกล้าแข็งนั่นเอง

ได้ตั้งบ้านครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 2421 ซึ่งตรงกับสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 มีพ่อพานเมืองตั้งขึ้นที่ดงมะขามใหญ่ มีด้วยกัน 6 ครัวเรือน คือ 1. พ่อพานเมือง 2. หลวงบริภาพ 3. หลวงเทพ 4. พ่อพรหมสาร 5. พ่อพรหมโคตร 6. พ่ออินทะจักษ์ โดยมีพ่อพานเมืองเป็นหัวหน้ามาตั้งอยู่ที่ดินดง ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2434 พ่อพรหมสารได้เข้าไปบุกสร้างถางพงที่กลางโนนซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านศิลาในปัจจุบันนี้ ครั้งแรกทำเป็นสวนปลูกมันเทศ สวนนั้นอยู่ในระหว่างกลางบ้านปี พ.ศ. 2435 พ่อพรหมสารกับพ่อพรหมโคตรจึงย้ายบ้านที่ดินดงไปตั้งอยู่กลางโนนให้ชื่อว่าบ้านศิลา ซึ่งเอาชื่อมาจากห้วยศิลา (ห้วยศิลาเดิมไม่ได้ชื่อห้วยศิลาเพราะมีเสือดาวหนึ่งกระโดดข้ามห้วย แต่กระโดดไม่พ้นขาเลยไปสอดเกี่ยวกับบรากไม้ทั้งสองข้างซึ่งยื่นออกไปในลำห้วยคืนเท่าไรก็คืนไม้หลุดชาวบ้านได้ยินเสียงจึงเอาปืนไปยิงเสือดาวจึงได้ชื่อว่าห้วยขาลานานเข้าเลยเรียกเพี้ยนไปว่าห้วยศิลาจนกระทั่งทุกวันนี้)

ผู้เป็นหัวหน้า (ผู้ใหญ่บ้าน) ในระหว้านั้นคือพ่อพานเมือง มีพ่อคัตตะจันทรเป็นผู้ช่วย พ่อพานเมืองนี้เดิมมียศตำแหน่งเป็นเพี้ยพานเมือง ในสมัยนั้นพ่อพานเมืองกับพวกได้คิดสร้างวัดขึ้นที่ด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านเพื่อฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและเป็นที่น่าเพ็ญบุญกุศล และในปี พ.ศ. 2435 นี้ได้สร้างกุฏิขึ้น 1 หลัง แต่ไม่ได้สร้างขึ้นถาวรเท่าไรนัก มีพระอธิการคือ 1. ครูบามี 2. ครูบาเคน 3. ครูบาแลม 4. ครูบาเสาร์ พระอธิการในสมัยไม่มีโบสถ์ตั้งเหมือนปัจจุบันนี้ ถ้าองค์ใดมีพรรษามาก ก็ยกให้องค์นั้นเป็นเจ้าอธิการ แต่ละองค์เป็นเจ้าอธิการไม่ได้นาน ปรากฏว่าวัดได้ตั้งขึ้นประมาณ 10 ปีเศษ เท่านั้นคือปี พ.ศ. 2435 — 2450 เมื่อพ่อพานเมืองได้ถึงแก่กรรมแล้ว

พ่อคัตตะจันทรผู้ช่วยเป็นผู้ใหญ่บ้านแทน โดยมีพ่อไกรสรเป็นผู้ช่วย 2 กับพ่อพระชัย พ่อขุนลิขิต ซึ่งอพยพมาจากบ้านโกทา จึงปรึกษากันย้ายวัดออกจากที่เดิมไปตั้งที่ใหม่ เพราะเห็นว่าที่เดิมไม่เหมาะจึงย้ายไปตั้งทางทิศใต้ของหมู่บ้านศิลาปัจจุบันนี้ โดยมีหลวงพ่อป้อมคำสิงห์แต่คนนิยมเรียกท่านว่าหลวงพ่อชาหลาย (ชาแป) เป็นผู้อำนวยการสร้าง และเป็นเจ้าอธิการ ได้ขนานนามวัดตั้งใหม่ว่าวัดโพธิ์ศรี เมื่อปี พ.ศ. 2450 แต่สร้างยังไม่ถึงปีและยังไม่เสร็จก็ถูกนิมนต์ไปสร้างวัดป่าขนาด (บ้านเต่านอ) เมื่อหลวงพ่อป้อม คำสิงห์ ไปแล้วชาวบ้านจึงได้พร้อมกันไปนิมนต์หลวงพ่อสิระมาจากบ้านโนนลาน เดิมเป็นคนบ้านท่า อ. โกสุมพิสัย อุปสมบทครั้งแรกก่อนเคยเป็นอุปัชฌาย์มาก่อนแล้วมาอำนวยการก่อสร้างและเป็นเจ้าอธิการต่อมา หลวงพ่อสิระเป็นเจ้าอธิการประมาณ 10 ปีเศษ ก็มีหลวงพ่อพันธ์ซึ่งเป็นคนบ้านโกทาบรรพชาตั้งแต่สามเณรตลอดได้อุปสมบทเป็นพระ ได้ไปศึกษาเล่าเรียนในด้านพระธรรมวินัยอยู่ทางภาคกลาง โดยมีพ่อพิมพ์คนใหญ่กับพวกได้ไปนิมนต์ขึ้นมาเป็นครูสอนพระธรรมวินัย ในระหว่างนี้ได้มีพระภิกษุสามเณรได้มาศึกษาเป็นจำนวนมาก และการสอนก็หนักไปทางแปลหนังสือและพระสูตรต่าง ๆ คือสอนมูลกระจายและแปลพระสูตรต่าง ๆ เช่นแปลสวคมนค่น้อย สวคมนคคกลาง และพระปาฏิโมกข์ซึ่งมีหลวงพ่อสิระเป็นเจ้าอธิการ ต่อมาเจ้าอธิการสิระและหลวงพ่อพันธ์ได้ถึงแก่กรรมภาพลง ก็มีเจ้าอธิการหลวงองค์สืบแทนจนกระทั่งถึงหลวงพ่อบัวเป็นเจ้าอธิการต่อมาหลายองค์จนมาถึงหลวงพ่อนุญมีเป็นพระอุปัชฌาย์เป็นเจ้าอธิการเมื่อพ่อคัตตะจันทรถึงแก่กรรมลงได้ตั้งพ่อไกรสอนขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้านแทน และมีนายอุเหล้า ศรีกุล เป็นผู้ช่วยหมคสมัยพ่อไกรสอนแล้วได้ตั้งนายแหล่คุณหลัก เป็นผู้ใหญ่บ้านแทน ไม่นานก็ออกไป พ่อพิมพ์คนใหญ่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านแทน มีนายหนู คนใหญ่เป็นผู้ช่วย ในระหว่างพ่อพิมพ์ คนใหญ่เป็นผู้ใหญ่บ้านอยู่นั้นได้พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้ามาด้วยดี โดยได้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่หมู่บ้านหลายอย่าง เช่นเป็นหัวหน้าในการปิดกั้นท่านบหนองอีเลิง (อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่บ้านศิลาระยะทาง 1 กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่) และท่านบห้วยปลาหลาย

ด้านการศาสนา ได้สร้างโบสถ์ร่วมกับชาวบ้านและพระภิกษุสงฆ์สำเร็จลงเป็นหลังแรกในวัดบ้านศิลา เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2469 สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2473 ทำการฉลองแล้วพ่อพิมพ์ คนใหญ่ แก่ชราภาพจึงได้ลาออกจากผู้ใหญ่บ้าน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2483 พ่อกัน นามลาบุตร ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านแทน พอถึง พ.ศ. 2490 ระหว่างนี้หมู่บ้านศิลาได้สังกัดเขตการปกครองขึ้นกับตำบลพระลับ และในปีนี้ได้แยกตำบลออกมาเป็นตำบลศิลา พ่อกัน นามลาบุตร ได้รับเลือกตั้งเป็นกำนันตำบลศิลา และเป็นกำนันตำบลศิลาเป็นคนแรก ในระหว่างดำรงตำแหน่งกำนันพ่อกัน นามลาบุตร ได้พัฒนาหมู่บ้านและตำบลให้เจริญก้าวหน้าหลายด้านเช่นปี พ.ศ. 2496 ได้สร้างโรงเรียนในหมู่บ้านศิลาสำเร็จลง 1 หลัง

เป็นโรงเรียนเอกเทศถาวร แยกออกจากวัดบ้านศิลา นอกจากนี้แล้วพ่อก้น นามลาบุตรยังได้ปรับปรุงถนนหนทางภายในหมู่บ้านและในตำบลศิลาให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม หลายแห่งและยังได้ร่วมสร้างกุฏิ ศาลาการเปรียญและอุโบสถหลังใหม่เป็นหลังที่ 2 ของวัดบ้านศิลา พ่อก้น นามลาบุตรดำรงตำแหน่งกำนันจนครบเกษียณอายุเมื่อต้นปี 2516 นับว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งกำนันนานพอสมควร (โบสถ์หลังที่ 2 เริ่มสร้าง พ.ศ. 2513 สำเร็จ พ.ศ. 2516) ต่อมาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2516 พ่อทอง คนสอน ได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้านศิลาแทนพ่อก้น นามลาบุตร และพ่อทอง คนสอน สมัยได้รับเลือกตั้งเป็นกำนันตำบลศิลา ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าได้คะแนนเป็นอันดับ 1 และได้เป็นกำนันตำบลศิลาคนที่ 2 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2516 ในสมัยที่พ่อทอง คนสอนดำรงตำแหน่งกำนันตำบลศิลายู่นั้น ได้พัฒนาตำบลศิลาให้เจริญก้าวหน้าเรื่อยมาเป็นลำดับ โดยเฉพาะภายในหมู่บ้านศิลา ได้ปรับปรุงถนนหนทางให้ได้มาตรฐาน มีความสะอาดสวยงามยิ่งขึ้น และได้สร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านศิลาขึ้น 1 หลัง โดยร่วมมือกับนายบุญมา ขรรค์แก้ว ครูใหญ่โรงเรียนบ้านศิลา สำเร็จเปิดป้ายใช้การได้ เมื่อวันที่ 26 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2518 นอกจากนั้นพ่อทอง คนสอน ยังได้ร่วมมือกับคณะครูและชาวบ้านสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์อื่น ๆ อีกเช่น ได้เป็นผู้ดำเนินการคิดต่อหาทุนนำเอาไฟฟ้าเข้ามาในหมู่บ้านศิลาเป็นผลสำเร็จ จนกระทั่งหมู่บ้านศิลามีกระแสไฟฟ้าใช้จนถึงปัจจุบันนี้ และได้คิดก่อตั้งกลุ่มฌาปนกิจช่วยเหลือครอบครัวผู้ถึงแก่กรรมในหมู่บ้านศิลา และดำเนินการก่อสร้างโบสถ์หลังที่ 2 เพิ่มเติมต่อจากพ่อก้น นามลาบุตรจนเสร็จ จนกระทั่งถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2518 อายุครบเกษียณ จึงออกจากราชการไป ต่อมาเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2518 จ.อ.เกิด บ้านศิลา ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านศิลา สืบแทนพ่อทอง คนสอน ในขณะที่ จ.อ.เกิด บ้านศิลา เป็นผู้ใหญ่นั้น ได้พัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ โดยได้ปรับปรุงถนนหนทางภายในหมู่บ้านและถนนเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้านใกล้เคียงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ในด้านวัดในด้านวัดก็ได้บำรุงปรับปรุงพัฒนาเหมือนทุก ๆ สมัยที่ผ่านมาแล้ว ในด้านการศึกษา จ.อ.เกิด ยังไม่ได้ร่วมกับนายบุญมา ขรรค์แก้ว ครูใหญ่โรงเรียนบ้านศิลา ดำเนินการหาทุนก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง จนกระทั่งเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 จ.อ.เกิด ก็ได้ลาออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านไปเนื่องด้วยกิจการส่วนตัว